Heiloo, 8 juli 2024

Dank u voorzitter,
En dank richting college en ambtelijke organisatie voor het onder grote tijds- en mensendruk afleveren van dit document.

Goed, de kadernota 2025, dit is ‘m dan. Voorzitter, we hebben ons als partij hierover gebogen en na het nodige duwen en trekken komen we tot een paar constateringen. Een paar op algemeen niveau en een aantal op programma niveau. En een en ander leidt tot een conclusie waar wij als fractie achter kunnen staan.

Even tussen de oogharen door, met een terugblik naar de kadernota 2024 zien we dat 2025 een geheel andere invulling krijgt dan 2024. Ach, kan je zeggen, logisch, want tijden veranderen. Nou, of juist onlogisch, want je wekt de indruk dat je elk jaar zaken opstart… die je eigenlijk nooit afmaakt of af kan maken, want er volgt alweer een nieuwe kadernota. Zaken uit 2024 blijven liggen, worden on hold gezet of gaan de prullemand in. De kans op versnippering van energie, geld en menskracht en ineffectief/inefficient werken ligt daarmee op loer. Dat is juist iets wat we ons financieel en qua menskracht niet kunnen veroorloven. Laten we wel wezen, een schip dat elke keer van koers wijzigt, vaart wel lekker door, maar komt doorgaans ook niet aan in de haven waar het naar toe wilde.

Maar dat 2025 daarmee evengoed een enorme uitdaging an sich is, is voor iedereen wel duidelijk. En dat roept de vraag danwel de noodzaak op voor herprioritering van onze wensen en ambities.

1. Goed, als eerste kijken we even naar het financiële plaatje.

Ja, we beginnen maar even met programmapunt 4, een financieel gezonde gemeente, want daar zit waarschijnlijk de komende jaren het grootste pijnpunt.

Los van onze opmerking hiervoor, het college heeft haar gewenste richting in de Kadernota 2025 duidelijk weergegeven. Een structureel sluitende begroting voor 2025, met verantwoorde lokale lasten en een verantwoorde weerstandscapaciteit is een

loffelijk streven. Maar dat niet alleen, het is ook keihard noodzakelijk kijkend naar de prognoses voor 2026 e.v. Want zelfs als de bezuinigingen door Den Haag alsnog worden gematigd, is er hoe dan ook zwaar weer op komst.

Er zal dan ook scherp aan de wind moeten worden gezeild en dat geldt niet alleen voor Heiloo zelf, er zijn trouwens veel gemeenten met vergelijkbare problematiek, maar zeker ook voor de Gemeenschappelijke Regelingen, zij beslaan pakweg 80% van onze kosten, dus daar zal het college bovenop moeten zitten. Heiloo-2000 heeft hiervoor een motie ingediend.

Gezien deze onzekere vooruitzichten vragen we dan ook het college en met name de portefeuillehouders om ons in de komende tijd stelselmatig en pro-actief te informeren over de exploitatieresultaten, de kostenontwikkeling van de geplande projecten en de resultaten van onze Gemeenschappelijke regelingen. Zodat we tijdig kunnen anticiperen.

In deze kadernota worden er ombuigingen voorgesteld van €1.4 miljoen. Maar eigenlijk gaat het hier om bezuinigingen van €260 K . De overige € 1.16 miljoen wordt gehaald uit het verhogen van de OZB tarieven die hiermee op het landelijk gemiddelde worden gebracht. Een fikse lastenverzwaring voor onze burgers. Niet leuk en voor veel burgers een flinke aderlating, want we hebben ons altijd laten voorstaan op een schappelijke OZB heffing, maar helaas onvermijdelijk.

Dus qua bezuinigingen valt het nog wel mee, zou je dan zeggen. Nee, niet echt, als je de optelsom van dit bedrag nog eens goed bekijkt dan valt op dat bezuinigd wordt op; participatie en voorlichting naar de inwoners, op het sociaal domein, op het groen, op het onderhoud van de wegen straten en pleinen. Het zijn eigenlijk zaken die óf in het verleden al voldoende klappen hebben gekregen, zoals groen, óf het zijn juist zaken die fundamenteel zijn in de wisselwerking tussen overheid en burger, zoals participatie en communicatie.

Wij vinden dat met deze kadernota op een paar verkeerde posten wordt bezuinigd zoals op voorlichting en participatie naar de inwoners. Overigens is deze actie in tegenspraak met de kadernota 2024 waarin werd gesteld ‘digitaal waar het kan, menselijk waar wenselijk’. Heiloo-2000 heeft recentelijk een motie “Berichten in uw Buurt” over ingediend die aangenomen is, wij gaan ervan uit dat deze motie uitgevoerd gaat worden. Heiloo-2000 dient hiervoor een vervolgmotie in om contractonderhandelingen te starten.

Kijk, dat er bezuinigd moet worden is zonneklaar, maar bezuiningen moet je op kosten doen, dus op je processen, procedures en faciliteiten en niet op waarde, je assets. Het verleden heeft bijvoorbeeld al eerder aangetoond dat een bezuiniging op groen op

termijn een grotere herstelinvestering vraagt. Dat schiet dus niet op. Vergeet niet, regeldruk is per definitie een kostenpost, het versoepelen en versimpelen van procedures kan een goede efficiencyslag zijn. Voor onszelf maar ook voor de GR'en.

Goed, gaan we naar het volgende programmapunt.

2. Een sociale en vitale gemeente

Het sociaal domein vinden wij naar behoren functioneren, echter op sommige doelgroepen zit spanning zoals jeugd en ouderen. Wij weten dat dit de aandacht heeft van de portefeuillehouder en de realiteit leert ons dat de stijging van de kosten grotendeels zit in de vergrijzing van de samenleving. Daarnaast kampt onze jeugd met een groeiende psychische problematiek. Wij vinden de investering in 2025 in een jeugdhulp medewerker voor de huisartsen dan ook een goed plan, waarvan wij verwachten dat dit effect zal hebben.
De in 2023 gestarte uitvoeringsorganisatie Zaffier weet zich goed te manifesteren, wij gaan ervanuit dat deze ontwikkeling zich de komende jaren voort gaat zetten. Mantelzorg blijft evenwel een punt van aandacht de komende jaren. Wij vinden de ombuigingen voor de mantelzorgwaardering in schril contrast staan met de realiteit, maar laten we kijken hoe we dit binnen de kaders zo goed mogelijk kunnen doen.

Overigens, een vraag die bij ons opkwam is; wat houdt 'de ombuiging verminderen inzet sociaal domein verstevigen sociale basis' precies in?

Ten aanzien van sport heeft de raad al aangegeven dat wij een dialoog gaan starten met de sportverenigingen. Een goede stap en laten we daarbij in beeld brengen waar de toekomstige behoeftes liggen van de verenigingen. Verenigingen staan onder grote druk. En ook al maakt een groot deel van onze bevolking gebruik van deze voorzieningen, hun poel met vrijwilligers droogt langzaam op en niet iedere vereniging heeft de mogelijkheid tot investeren. Deze voorzieningen, net als ons groen, zijn eerder kostbaar dan een kostenpost. Hiermee kunnen wij dan een gezamenlijke visie met een lange termijn doelstelling formuleren zodat we richting kunnen geven aan de sportvoorzieningen binnen Heiloo. Want laten we wel wezen, niet alleen de gemeente is verantwoordelijk, de verenigingen zijn dat ook.

Stappen wij over naar het volgende programmapunt

3. Een aantrekkelijke gemeente

Afgelopen maanden hebben gemeente, raad en de inwoners van Heiloo zich ingespannen om het Baafje open te houden. Dat dit is gelukt is een prestatie van

formaat. Wij geven het college mee om alles in het werk te stellen om het Baafje open te houden. Faciliteer hierbij de vrijwilligers optimaal, zodat zij gemotiveerd blijven om hun werkzaamheden uit te voeren. Dit gaat ook op voor de Beun. Op 9 juli dient de door vrijwilligers opgerichte stichting haar business case in te leveren. Laten we op basis daarvan snel spijkers met koppen slaan.

Net als vorig jaar, toen meldden wij dat ook al, komen de ondernemers er bekaaid van af in de kadernota. Het kan toch niet zo zijn dat wij de economische vitaliteit van ons dorp beperken tot een BIZ voor 't Loo? Voor onze ondernemers in het dorp moet er toch meer in het vat zitten, lijkt ons. De Boekelermeer is nog niet vol en kan ons immers helpen aan extra inkomsten. Kan het college daarop reageren?

Maak snel werk van onze gemeentelijke vastgoedportefeuille, aanvankelijk voor 2023 op de rol, nu voor dit jaar. Laten we die snel in kaart brengen zodat we tijdig keuzes kunnen maken om ons slapende vermogen te activeren. Straks misschien harder nodig dan we denken.

Dit voorjaar zijn er al pittige gesprekken gevoerd over de diverse verkeersaanpassingen in het dorp. Reserveringen zijn al gemaakt, dus doorpakken. Een beweegvriendelijk dorp is een mooie kreet, maar laten we ook meer aandacht besteden aan het stimuleren van 'met de auto óm het dorp en met de fiets dóór het dorp'. De aanpassingen van Zeeweg en Stationsweg kunnen daar zeker bij helpen.

Voor het Loo plein en Stationsplein pleiten wij – gezien de huidige financiële situatie voor een terughoudende aanpak. Echter, willen we vaker gebruikmaken van het OV, dan dient het station een station te blijven met voorzieningen en niet verworden tot een kale, tochtige, unheimische halte. Dan jaag je mensen eerder de auto in, dan dat ze kiezen voor de trein.
Aha, des te meer reden voor de afslag A9 zou je denken, maar nee, zo werkt dat niet. Het wordt wel steeds duidelijker dat die afslag A9 echt hard nodig is. Laat de provincie snel een duit in het stikstofzakje doen zodat we het rond kunnen krijgen en eindelijk aan de slag kunnen.

Als laatste

4. Een leefbare gemeente

Er staat druk op de woningbouw en het blijft moeilijk, maar sinds de start van dit college worden de plannen voor de inbreilocaties steeds concreter. Net als de prestatieafspraak met Kennemerwonen, prima, maak het functioneel, maakt het concreet.

Veel aandacht is er voor sociale woningbouw en dat is ook goed, deze woningen zijn nodig, hard nodig. Maar vergeet de aandacht voor het middensegment niet. Deze is essentieel voor doorstroming binnen ons woningarsenaal. In lijn hiervan; Heiloo heeft vele grote woningen en kavels die beter benut kunnen worden. Sta onder voorwaarden toe dat schuren, zomerhuisjes, kamers en dergelijke verhuurd kunnen worden. Versoepel en versimpel de regels voor het splitsen van woningen.

Wel vinden wij het jammer dat bij het plaatsen van de 'meetpunten hinder vliegverkeer' de meting op luchtkwaliteit niet wordt meegenomen, want zelfs wanneer er geen verband kan worden gelegd met vliegtuigverkeer, is het nog steeds meer dan nuttig om te weten wat onze luchtkwaliteit is. Maar vooralsnog zijn we in ieder geval content met de plaatsing van 3 meetpunten vliegtuiggeluid van Sensornet.

In het kader van de energietransitie en de RES maken we ons hard voor het realiseren van de geluidswal met zonnepanelen bij Plan Oost. Het komt de leefbaarheid van de bewoners aldaar ten goede en levert daarnaast schone stroom op, dus draagt daarmee bij aan onze ambities vanuit het klimaatprogramma.
Daarnaast gaan we door met het ondersteunen van bedrijven bij het verduurzamen van hun bedrijfspanden en het voldoen aan hun wettelijke verplichtingen hierover. Aansluiting bij het Centrum van Verduurzaming helpt daarbij, evenals de inzet van acties door Duurzaam Heiloo en het burgerinitiatief Heiloo Energie.

De netcongestie van onze infrastructuur is een fundamenteel probleem, zeker voor de ondernemers en de bedrijven. We moeten reëel zijn, de oplossing voor netcongestie komt waarschijnlijk niet van buiten; lees Liander, maar we zullen zelf met slimme energie oplossingen moeten gaan komen. Vandaar ook onze eerdere opmerking; Heiloo-2000 vindt dat er meer in het vat moet zitten voor de ondernemers.

En daarnaast komt er nog meer aandacht voor Klimaatadaptie, Duurzame Mobiliteit en Duurzame Bedrijfsvoering. Bij dit laatste is het een uitgelezen kans om als gemeente het goede voorbeeld te geven door versneld het eigen vastgoed te verduurzamen.

Resumerend voorzitter, er komt zwaar weer op ons af, maar vooralsnog wordt het geen storm Poly…om maar even in de metaforen te blijven. Wel vinden wij dat we dit najaar met de schrijvers van het collegeprogramma aan tafel moeten om te kijken waar herprioritering van het collegeprogramma wenselijk, nodig en noodzakelijk zal zijn.

Tot zover.